

УДК 340.132.6+004.8

*Юліанна Володимирівна Цвєткова,
доцент кафедри теорії та історії права та держави
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
доктор юридичних наук, доцент
ORCID: 0000-0001-7557-7048*

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМУ ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ДЕРЖАВИ: ДОДАТКОВІ ФОРМИ, ЗМІНА СУБ'ЄКТІВ ЧИ ПОЯВА НОВОЇ ДОКТРИНИ

Постановка проблеми. Сьогодні дедалі більше державно-правових інститутів зазнають впливу цифровізації, відбувається використання електронних платформ, алгоритмів, програмування та штучного інтелекту. Звичайно, у цих змін є противники чи ті, хто їх підтримує, але заперечити їх існування та поступове поширення неможливо. В умовах розвитку інформаційного суспільства змінюється більшість суспільних відносин, а отже, право, як їх основний регулятор, не може не відповідати на ці зміни. У деяких сферах ці зміни стають настільки радикальними, що вони, по суті, змушують до перегляду класичних теоретико-правових доктрин, які ще недавно видавалися непорушними. Особливості механізму правореалізації є одним із прикладів того, як в умовах цифровізації та інформатизації суспільних відносин можуть змінюватися загальноновизнані правові феномени.

Метою статті є комплексний теоретико-правовий аналіз трансформації механізму правореалізації в умовах цифровізації державно-правових процесів, що передбачає переосмислення класичних форм реалізації права, дослідження ролі технологічних посередників як нових суб'єктів правореалізації, переваг і недоліків, що виникають у цій ситуації та перспектив формування нової правової доктрини.

Методологія дослідження побудована на поєднанні класичних теоретико-правових підходів та новітніх інструментів аналізу цифрового простору. Фундаментом дослідження став діалектичний метод, який дав змогу простежити еволюцію правореалізації не як статичного явища, а як процесу, що безперервно трансформується під тиском технологізації. Застосування системно-структурного аналізу дало змогу вийти за межі традиційного переліку суб'єктів права та інтегрувати в науковий дискурс поняття «технологічного посередника». Особлива увага приділена формально-юридичному методу, за допомогою якого було переосмислено внутрішній зміст чотирьох класичних форм правореалізації в контексті їх цифрової адаптації. Це уможливило обґрунтувати гіпотезу про виокремлення «автоматизованої реалізації» як специфічного способу застосування права без прямої участі чиновника. Крім того, застосування методу наукового прогнозування та критичного аналізу дало змогу оцінити ризики перетворення сервісної цифрової держави на систему тотального алгоритмічного контролю. Така сукупність методів забезпечує можливість не лише описати поточні зміни, а й закласти підґрунтя для формування нової правової доктрини, що відповідає викликам інформаційного суспільства.

Виклад основного матеріалу. Сучасна теорія права вже переглядає місце правореалізації в її широкому розумінні, не протиставляючи їй правотворчості, а сприймаючи правореалізацію як невід'ємну складову правотворчого процесу, адже «...в процесі правотворчої діяльності не лише створюються (змінюються, скасовуються) норми права, а й одночасно і реалізуються правові принципи та норми...» [1, с. 586]. В умовах цифровізації суспільних відносин виникають нові запити щодо правового регулювання, поява нових прав і свобод, наприклад, право на вихід в інтернет. Відбувається переосмислення змісту й наповнення вже класичних концептів, наприклад,

право на захист листування починає тлумачитися ширше – як право на конфіденційність обміну повідомленнями в соціальних мережах і месенджерах; право на збереження особистісної таємниці та персональних відомостей тепер поширюється і на цифрові сервіси. Швидкими темпами розвивається розуміння та використання права на інформацію. За таких умов відбувається й зміна понять і тлумачення принципів права, чи навіть появляються нові принципи, наприклад, такі як принципи алгоритмічної прозорості, цифрової рівності, цифрової безпеки, цифрової ідентичності тощо. А отже, відбувається й зміна правореалізації, в її аспекті складової правотворення, в якому проявляються усі ці новації. Практичну реалізацію цього можемо побачити в Законі України «Про захист персональних даних» 2010 р. [2] або в ЄС General Data Protection Regulation 2016/679 (Загальний регламент про захист даних) [3].

Найбільш повне теоретичне визначення механізму правореалізації пропонується як «...певної системи або сукупності елементів і компонентів, які офіційно виражені в системі державно-правового регулювання різноманітних суспільних правовідносин у безпосередніх і опосередкованих видах і формах реалізації права (дотримання, виконання, використання і застосування), об'єктивно-суб'єктивного права (прав і обов'язків) громадян і юридичних осіб, органів державної влади та місцевого самоврядування тощо ...» [1, с. 595].

Засади механізму правореалізації корелюють з принципами права та принципами ефективності правового регулювання, й у класичній теорії права вони є типовими, зокрема законність, справедливість, гуманізм, демократизм, раціональність, рівність та рівноправність. Однак при розвитку цифровізації державних процесів і суспільних відносин з'являються нові феномени, які дають змогу доповнити вже існуючий перелік засад такими, як алгоритмізація, кібернетична захищеність, гарантованість відкритого інформаційного доступу, узгодження баз правових даних тощо. Фактично можемо говорити про перегляд фундаментальних підвалин механізму правореалізації, які не заперечують класичні засади, але доповнюють їх та створюють додаткові наріжні камені. Причому забезпечення таких засад, як законність, раціональність та рівноправність такою засадою, як, наприклад, алгоритмізація – тільки підживлюватиметься.

Урешті-решт, комп'ютерний алгоритм (якщо в нього, звичайно, не закласти відповідні положення) застосує закон у найбільш чіткий і прямий спосіб, не візьме хабар, не вимагатиме додаткових непередбачених процедурою довідок, буде абсолютно об'єктивним і не дискримінуватиме особу через її особисті якості чи риси. А ось із засадами доступності чи рівності цифровізація корелює значно гірше, адже, по суті, доступ до правореалізації починає залежати від доступу особи до відповідних технологічних засобів, її обізнаності в цих процесах, якості інтернетного зв'язку тощо [4, с. 158]. Важливим чинником стає й можливість вчасно усунути помилку в процесі правореалізації – при спілкуванні з людиною у прямому контакті обидві сторони перевіряють дані та підтверджують їх, і, відповідно, можуть за потреби миттєво внести зміни та уточнення. У випадку дистанційного звернення через стандартизований сервіс урахувати усі нюанси буває дуже складно. Наприклад, гарантоване право вступу до закладів вищої освіти за допомогою електронних кабінетів та НМТ для громадян України стає цілим випробуванням, якщо такі абітурієнти завершують закордонні школи або заклади «нетрадиційної освіти».

Не менш складною є ситуація із гарантуванням кібернетичної безпеки, захистом даних, узгодженням баз правових даних і захистом від неавторизованого чи злочинного втручання самим оператором. По суті, тут усі суб'єкти правозастосування мають довіряти алгоритму та його розробнику. За наявності ж проблем із зазначеними механізмами завжди залишиться відкритим питання відповідальності. Іншими словами, хто саме буде винуватий у тому, що вкрадуть або змінять дані, хибно спрацює алгоритм, у програмі не передбачать ті чи інші законні підстави. Адже тут простір пошуку обвинуваченого буде величезним – від оператора, який вводить дані; програміста, який написав програму саме за тими вимогами, які йому були сформульовані (і якщо в програмі щось не те, то чи це вина програміста, який неправильно зрозумів або некоректно написав програму, чи замовника, який некоректно чи неповно поставив йому завдання); державного органу, який замовив не те, що було потрібно. Окремим питанням тут також потрібно ставити фінансування, адже на кожний подібний проєкт передбачається певний бюджет, як правило, з державного бюджету, і замовник вибирає не найкращого виконавця завдання, а того, ціна послуг якого відповідає кошторису. А це в умовах відкритого ринку ІТ-послуг та надшвидкого розвитку технологій

практично гарантовано призводить до вибору менш професійного контрагента. Причому вартість помилки, неякісного виконання завдання, залишення у програмному забезпеченні прогалин, недоліків чи «хвіртків» у результаті вимірюватиметься величезними подальшими втратами, затратами та компенсаціями.

Як відомо, класичними формами правореалізації в теорії права є виконання, дотримання, використання та застосування. Причому, якщо перші три можуть реалізовуватися учасниками суспільних правовідносин безпосередньо, то остання, застосування, є опосередкованою за своїм характером, адже тут особи не можуть самостійно реалізувати свої права та обов'язки й звертаються до органів державної влади, місцевого самоврядування, які забезпечують правореалізацію шляхом видання офіційних індивідуальних юридичних актів рішень про конкретизацію правового регулювання до певних правовідносин [1, с. 600–601]. По суті, йдеться про специфікацію правозастосування як публічно-правового процесу, причому навіть у тих галузях права, які беззаперечно відносять до приватно-правових. У межах такого процесу правозастосування отримає юридичне навантаження в межах правового захисту, етапом якого воно стає [5, с. 153].

Із поширенням цифровізаційних процесів у нашому житті, зокрема у сфері державного управління, право змінює контекст, постаючи не лише як сукупність норм, а й доповнюючись новими можливостями, які відкриває динамічна система сервісів, інтегрованих у цифрову інфраструктуру держави. Це відбивається й на правореалізації. При тому, що чотири стандартні форми залишаються найбільш узагальненими та теоретично обґрунтованими, вони доповнюються способами їх застосування. Йдеться, зокрема, про електронні адміністративні послуги, цифрову ідентифікацію, автоматизоване прийняття рішень, інструменти електронної демократії тощо. Вони характеризуються високим рівнем формалізації, стандартизації процедур і мінімізацією дискреційних повноважень посадових осіб.

Як і в будь-якого процесу, у нього є свої переваги та недоліки. Причому найбільшим питанням є, звичайно, чи перші переважають другі, і чи не будуть навіть окремі недоліки настільки значущими та критичними, що повністю переважають перспективи переваг. На нашу думку, розподіл тут може бути проведений саме за формами застосування. Там, де йдеться про перші три форми, в яких не є критичним державно-управлінський елемент, доступність широкому споживачеві, відкритість і зручність переважатимуть над можливими недоліками потенційної дискримінації чи алгоритмічними помилками (не заперечуючи, звичайно, їх негативності та проблемності). Для четвертої ж форми – застосування, яке активно використовується саме в діяльності державних органів, починаючи з таких важливих процесів, як формування та реалізація конституційно-правової політики [6] й кримінальному праві [7], і закінчуючи механізмами автоматичного призначення покарань у вигляді штрафів за порушення ПДД – навіть мінімальні помилки, викликані порушенням чи недоліками алгоритму, стають радикально негативними та можуть нівелювати усі можливі переваги.

Найбільш дискусійним тут стає концепт «автоматизованої реалізації» [8, с. 23]. Створені як альтернатива особистому зверненню до державного органу, механізми автоматизованої реалізації будуються на тому, що держава сама ініціює надання послуги. Прикладом тут може бути нарахування додаткових коштів пенсіонеру без його особистого звернення, а просто через сам факт реєстрації пенсіонера в базі пенсійного захисту або автоматичного нарахування виплат на народження дитини лише за фактом реєстрації народження. Отже, йдеться про концептуальну зміну правореалізації від вимоги зацікавленої особи, й у відповідь на її вимогу, забезпечення реалізації її права на автоматичне отримання реалізації права. Питання полягає в тому, чи можемо тут говорити про окрему форму правореалізації, чи це є окремий випадок застосування права? На користь першого слугує відсутність фактичного рішення компетентного органу, адже правореалізація відбувається автоматично, на користь другого – те, що правореалізація відбувається хоча й у делегований спосіб, але з чіткою авторизацією та в межах компетентності відповідного органу, електронний сервіс якого пропонує таку послугу.

В умовах швидкої цифровізації суспільства та держави відбувається переоцінка й розуміння та визначення суб'єктів правореалізації. У класичній теорії права суб'єктами правореалізації є виконавчо-розпорядчі органи влади та управління, органи правосуддя, органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи. Але в умовах цифровізації можемо спостерігати, що суб'єктний склад розширюється не за рахунок людей, а за рахунок технологічних посередників. Найбільшим

таким учасником правореалізаційних процесів стають алгоритмічні системи, які фактично беруть на себе ухвалення рішень без верифікації цього рішення у державного органу, який забезпечує роботу відповідного сервісу. Наприклад, виписування штрафів на підставі фіксації вебкамерою порушення швидкості транспортним засобом. Ідентифікація суб'єкта крізь цифровий аватар або е-резидентство для забезпечення підприємницької діяльності, нарахування та сплати податків тощо. Уже зовсім недовго чекати використання штучного інтелекту як суб'єкта при прийнятті відповідних рішень, наприклад, аналізу обставин особи для надання йому відповідного статусу, так, у США вже тестується модель штучного інтелекту, орієнтована на сферу охорони здоров'я [9], яка, зокрема, в майбутньому зможе виписувати особі ліки, визначати її фізичний стан, потребу в госпіталізації, спеціальному лікуванні чи навіть установлення інвалідності.

На перший погляд нам видається, що цифровізація у правозастосуванні зменшує державно-імперативну сферу, створюючи для особи більше простору та можливостей для, так би мовити, самостійної, без звернення до державних органів реалізації своїх прав та обов'язків. Насправді, це є ілюзією, адже контроль та всепроникнення державних механізмів стає значно більшим. Кожний електронний сервіс і послуга працюють на основі алгоритмічних механізмів, що поєднують бази даних особи, підконтрольні державі та інші, які раніше залишалися поза державною увагою. До прикладу, застосування Дії (бази ідентифікаційних даних особи, що містяться в державних реєстрах) для придбання залізничних квитків автоматично створює для державних органів можливість контролю та відстежування пересування особи; автоматично дискримінуючи тих громадян, у яких немає реєстрації у цьому сервісі, та іноземців, у яких реєстрації там не може бути апіорі. Зазначена система поєднання державного контролю за особистістю та можливостей її правореалізації вже має свій радикальний досвід у вигляді системи «соціального кредиту», впровадженого у КНР.

Висновки. Зміни у процесі цифровізації державно-правових процесів суттєво впливають на механізм правореалізації, розвиваючи, удосконалюючи та трансформуючи його в різних аспектах. При тому, що основне феноменологічне розуміння та дефініція правореалізації залишаються без радикальних змін, щодо засад, форм і суб'єктів правореалізації можемо спостерігати зміни, доповнення та переосмислення.

Класичні принципи правореалізації (законність, справедливість, рівність) в умовах розвитку цифрової чи інформаційної держави доповнюються спеціальними принципами, такими як алгоритмізація, кібернетична захищеність, гарантованість відкритого інформаційного доступу, узгодження баз правових даних тощо. Нові принципи відкривають додаткові можливості, як, наприклад, доступність, об'єктивність прийняття рішень та потенційне зменшення корупції, але й можуть створювати додаткові ризики, як-то дискримінація, потенційне неврахування об'єктивних та суб'єктивних обставин, функціональна стабільність тощо.

На нашу думку, цифровізація державно-правових процесів не створює нових форм правореалізації, але доповнює існуючі форми додатковими способами, наприклад, автоматизованою правореалізацією, яка має ознаки делегованого застосування права. Найбільші зміни відбуваються в суб'єктному складі правореалізації, де можемо спостерігати появу «технологічних посередників» у вигляді ШІ та алгоритмічних систем. Це розмиває класичне розуміння суб'єкта правореалізації та створює проблему відповідальності за хибне прийняття рішення. Ризики функціональної стійкості систем і кібербезпеки в поєднанні зі швидким розвитком інформаційних систем та технологій додатково загострюють цю ситуацію.

Попри зовнішню зручність цифрових сервісів і збільшення їх доступності, відкритості й об'єктивності, зменшення державного втручання в ці процеси є ілюзією. Навпаки, інтеграція різних баз даних дає змогу державі відстежувати дії особи (пересування, транзакції), які раніше залишалися поза увагою. Отже, цифровізація не лише спрощує реалізацію прав, а й створює ризики цифрової дискримінації та побудови системи тотального контролю з боку держави.

Трансформації у механізмі правореалізації не є настільки докорінними, щоб говорити про появу абсолютно нової доктрини правореалізації на сучасному етапі, а скоріше – про доповнення та переосмислення класичної. Проте швидкість і радикальність технологічних змін дає нам можливість прогнозувати можливість її появи в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Загальна теорія права: підручник для студ.-юристів / за ред. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 969 с.
2. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 01.02.2026).
3. General Data Protection Regulation 2016/679 (Загальний регламент про захист даних) 2019. URL: <https://gdpr-info.eu/> (дата звернення: 01.02.2026).
4. Цветкова Ю. В. Реалізація права в цифровій та інформаційній державі: виклики і перспективи для України в умовах надзвичайного правового режиму та євроінтеграції. *Альманах права*. 2025. Вип. 16. С. 155–161. DOI: 10.33663/2524-017X-2025-16-155-161
5. Коструба А. Правозастосування – форма реалізації права: досвід феноменологічного аналізу (цивільстичний аспект). *Право України*. 2016. № 10. С. 149–159.
6. Тернавська В. М. Правозастосування як форма реалізації конституційно-правової політики України. *Нове українське право*. 2023. Вип. 2. С. 92–97. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.2.11>
7. Greenstein S. Preserving the rule of law in the era of artificial intelligence (AI). *Artificial Intelligence and Law*. 2022. № 30. P. 291–323. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10506-021-09294-4>
8. Григор'єв Д. Д. Форма реалізації права як елемент правової системи: структура, зміст та функції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 20–24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/2>
9. Kruppa M., Subbaraman N. In Battle With Microsoft, Google Bets on Medical AI Program to Crack Healthcare Industry. *Wall Street Journal*. 2023. July 8. URL: <https://www.wsj.com/tech/in-battle-with-microsoft-google-bets-on-medical-ai-program-to-crack-healthcare-industry-bb7c2db8> (дата звернення: 01.02.2026).

References

1. Zahalna teoriia prava: pidruchnyk dlia stud.-yurystiv/ za red. S. V. Bobrovnyk. Kyiv: Yurinkom Inter, 2020. 969 s. (in Ukr.).
2. Pro zakhyst personalnykh danykh: Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 r. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (data zvernennia: 01.02.2026) (in Ukr.).
3. General Data Protection Regulation 2016/679 (Zahalnyi rehlement pro zakhyst danykh) 2019. URL: <https://gdpr-info.eu/> (data zvernennia: 01.02.2026).
4. Tsvietkova Yu. V. Realizatsiia prava v tsyrovii ta informatsiinii derzhavi: vyklyky i perspektyvy dlia Ukrainy v umovakh nadzvychainoho pravovoho rezhymu ta yevrointehratsii. *Almanakh prava*. 2025. Vyp. 16. S. 155–161. DOI: 10.33663/2524-017X-2025-16-155-161 (in Ukr.).
5. Kostrub A. Pravozastosuvannia – forma realizatsii prava: dosvid fenomenolohichnoho analizu (tsyvilistychnyi aspekt). *Pravo Ukrainy*. 2016. № 10. S. 149–159 (in Ukr.).
6. Ternavska V. M. Pravozastosuvannia yak forma realizatsii konstytutsiino-pravovoi polityky Ukrainy. *Nove ukrainske pravo*. 2023. Vyp. 2. S. 92–97. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.2.11> (in Ukr.).
7. Greenstein S. Preserving the rule of law in the era of artificial intelligence (AI). *Artificial Intelligence and Law*. 2022. № 30. P. 291–323. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10506-021-09294-4>
8. Hryhoriev D.D. Forma realizatsii prava yak element pravovoi systemy: struktura, zmist ta funktsii. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. 2025. № 2. S. 20–24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/2> (in Ukr.).
9. Kruppa M., Subbaraman N. In Battle With Microsoft, Google Bets on Medical AI Program to Crack Healthcare Industry. *Wall Street Journal*. 2023. July 8. URL: <https://www.wsj.com/tech/in-battle-with-microsoft-google-bets-on-medical-ai-program-to-crack-healthcare-industry-bb7c2db8> (data zvernennia 01.02.2026).

Цветкова Ю. В. Трансформація механізму правореалізації в умовах цифрової держави: додаткові форми, зміна суб'єктів чи поява нової доктрини

У статті досліджується, як цифровізація трансформує механізми реалізації права. Авторка звертає увагу на те, що впровадження алгоритмів і штучного інтелекту є чинником, що змушує переглянути класичні правові доктрини. У роботі аналізується, як класичні принципи права (законність, рівність) у зв'язку з цифровізацією державно-правових процесів доповнюються новими принципами, зокрема, алгоритмічною прозорістю та кібербезпекою.

Окремий акцент зроблено на питанні форм правореалізації, зокрема, дискусійності сутності «автоматизованої реалізації» та її місця в загальному механізмі. Розглянуто також зміну суб'єктного складу правовідносин, де місце чиновника дедалі частіше займають технологічні посередники – алгоритмічні системи та

III. Авторка підкреслює суперечливість цифрових реформ. З одного боку, алгоритмізація може зменшити корупцію та суб'єктивізм, збільшити доступність послуг, зменшити дискримінацію за багатьма ознаками, з іншого – застерігає від ілюзії повної свободи, вказуючи на ризики тотального державного контролю та цифрової дискримінації тих, хто не має доступу до технологій. Доводиться, що сучасна правова доктрина має знайти баланс між зручністю сервісної держави та захистом приватності особи в умовах алгоритмічного управління.

Ключові слова: правореалізація, цифрова держава, алгоритмізація, автоматичне правозастосування, суб'єкти права, штучний інтелект, цифровий контроль.

Tsvietkova Y. V. Transformation of the Legal Implementation Mechanism in a Digital State: Additional Forms, Changing Subjects, or the Emergence of a New Doctrine

This article explores the fundamental shifts occurring within the mechanism of law realization under the pressure of total digitalization and the massive introduction of algorithmic systems into public administration. The author argues that we are witnessing more than just a technical upgrade of state services; rather, there is a radical evaluation of classic legal doctrines that once seemed unshakable. The study focuses on how traditional legal phenomena, such as the forms of law realization and the status of legal subjects, adapt to a reality dominated by electronic platforms, automated programming, and artificial intelligence. The author begins by analyzing the changing conceptual framework of law. Traditional principles like legality, justice, and equality are now being supplemented or even tested by new “digital” imperatives: algorithmic transparency, cyber security, and guaranteed open information access. A significant part of the research is dedicated to the problematic correlation between digitalization and the principle of equality. While algorithms can eliminate human bias and corruption (since a computer program does not take bribes or require extra paperwork), they simultaneously create new forms of discrimination based on a person’s technological literacy or quality of internet access.

The paper raises a crucial doctrinal question: is the so-called “automated realization of rights” a new, independent form of law realization? By examining proactive state services, such as the automatic calculation of social benefits or pensions without an individual’s direct application, the author questions whether this fits into the classic “application of law” (pravozastosuvannia) category. The distinction lies in the absence of a specific discretionary decision by a human official, as the right is realized through a pre-programmed algorithm.

Furthermore, the study highlights a shift in the subject matter of legal relations. The traditional list of subjects is expanding to include “technological intermediaries”. The use of AI in healthcare (prescribing medications) or in traffic enforcement (automated fines) suggests that algorithmic systems are increasingly taking over functions previously reserved for state bodies. However, this raises the “responsibility gap”: who is liable for an algorithmic error – the programmer, the operator, or the state agency that commissioned the software?

Finally, the author deconstructs the illusion of “diminishing state interference”. Through the lens of services like Ukraine’s “Diia” or the social credit systems in other jurisdictions, the paper demonstrates that digitalization actually increases state control. Every digital service links fragmented database, allowing the state to track movement and behavior with unprecedented precision. The article concludes that the modern legal doctrine must evolve to balance the undeniable convenience of a “service-oriented state” with the protection of privacy and the prevention of total algorithmic surveillance.

Keywords: legal implementation (realization), digital state, algorithmization, automated application of law, subjects of law, artificial intelligence, digital control and surveillance.

DOI: 10.33663/2524-017X-2026-17-233-238

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.03.2026

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 09.04.2026

Дата публікації: 30.04.2026